

Budgetaftale 2019-22

Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Liberal Alliance har den 14. september 2018 indgået forlig om Varde Kommunes budget for årene 2019-2022.

Varde Kommune har grundlæggende en sund økonomi, og det er forligspartiernes klare hensigt at fastholde dette. Forligspartierne havde i forsommeren den forventning, at det ville blive en relativ overkommelig budgetlægning. Men over sommeren mistede Varde Kommune dog en del indtægter blandt andet som følge af u hensigtsmæssige skævheder i tilskuds- og udligningssystemet.

På denne baggrund har Varde Kommune haft en budgetlægning, hvor mulighederne for nye initiativer har været markant mere begrænset end ønsket, men baggrunden for en fortsat stram styring har som nævnt været at sikre, at kommunens økonomi også i de kommende år hviler på et sikkert grundlag.

Forligspartierne forventer, at den indgåede aftale rummer de rette ingredienser i forhold til at skabe en fortsat sund udvikling af Varde Kommune frem mod 2025.

Det har været en overordnet målsætning for Byrådet, at:

- 1) Kassebeholdningen udgør minimum 125 mio. kr.
- 2) Anlægsniveauet udgør som minimum 80 mio. kr.
- 3) Skatten forbliver uændret.

Forligspartierne har som ved sidste års budget valgt at indregne et finansieringstilskud i to overslagsår, idet forligspartierne forventer, at der også kommer et midlertidigt finansieringstilskud de kommende år. Såfremt denne forventning ikke holder stik, har de enkelte forligspartier forskellige bud på, hvordan det manglende provenu kan indhentes, fx gennem anvendelse af ikke-disponerede anlægsmidler, yderligere besparelser eller skattestigning.

Rammer for budgetforhandlingerne

Der blev valgt et nyt Byråd med virkning fra 2018. Tilbage i foråret vedtog de et byrådsgrundlag, som skal angive de fælles pejlemærker for Byrådet. Disse pejlemærker har sammen med de overordnede økonomiske målsætninger været styrende for Byrådets arbejde med Budget 2019.

Effektiviseringer

Forligspartierne konstaterer, at kommunens rammer reduceres med 0,5% hvert år, fordi der som følge af aftalen mellem regeringen og KL skal pågå et arbejde med effektivisering og modernisering af kommunerne.

Forligspartierne har derfor besluttet, at der for alle serviceudgifter skal ske effektiviseringer på i kommunale organisation. Effektiviseringskravet vil være 0,5% i 2019 og 0,75% i 2020 og 2021 og til gengæld uden et effektiviseringskrav i 2022.

Endelig vil forligspartierne anmode Direktionen om tage initiativ til et analysearbejde, som skal munde ud i et idékatalog af emner, hvor der kan ske effektiviseringer og besparelser. Direktionen bedes nærmere vurdere, om man selv ønsker at forestå dette arbejde eller om man vil hente ekstern bistand, fx fra KLK.

Forligspartierne ønsker dog i denne forbindelse at tilkendegive, at der skal udvises opmærksomhed med brugen af konsulenter, ligesom der sker en reduktion af budgettet hertil på det administrative område. Forligspartierne er dog også klar over, at der specielt på anlægssiden vil være brug for konsulentbistand ved større projekter.

Vækst, bosætning og udvikling

Forligspartierne vil indlede med at fremhæve, at sænkningen af daginstitutionstaksten og indsatsen for en bedre lægedækning, som omtales nedenfor, begge er et udtryk for, at det har betydning for, hvor attraktiv kommunen opleves og dermed mulighederne for fremtidig bosætning.

Forligspartierne glæder sig over den succes, som Tirpitz-museet har været for hele området. Forligspartierne er enige med Vardemuseerne i, at der også er et potentiale forbundet med at etablere et flygtningemuseum i Oksbøl. Forligspartierne noterer med tilfredshed, at det også er lykkedes at få museet med i regeringens forslag til finanslov. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte 10 mio. kr. på budgettet til et nyt flygtningemuseum.

Forligspartierne konstaterer også, at de mange gæster på Tirpitz har bidraget til at øge hele turismen langs Vestkysten, ikke mindst i Blåvand. Forligspartierne er derfor enige om, at der skal ske en styrkelse af infrastrukturen i Blåvand, og man afsætter 5 mio. kr. hertil. Udvalget for Plan og Teknik anmodes om at komme med et forslag til udmøntning heraf.

I forlængelse af forligsteksten fra budgetforliget i 2017 er der afsat 8 mio. kr. til renovering og modernisering af Varde Fritidscenter. Herudover skal der i henhold til gældende regler ske deponering af 16 mio. kr. Dette sker i forlængelse af, at der i løbet af 2015-2017 er sket renoveringer på en række andre idrætshaller i kommunen.

Der afsættes penge til et kulturhus i Ølgod og et teater- og kulturhus i Varde. Forligspartierne forventer, at de lokale aktører arbejder videre med at skaffe eksterne midler, og projekterne kan fremrykkes, såfremt de fornødne midler fremskaffes hurtigere end ventet.

Der afsættes 1,7 mio. kr. yderligere til lokaletilskudskontoen for derved at styrke foreningslivet. Herved er der mulighed for ikke bare at fastholde de nuværende tilskudssatser, men at forhøje satserne. Forligspartierne noterer herved, at der i stedet for en reduktion af tilskudsprocenten ned til 67% kan ske en forøgelse op til 80%.

Der er aftalt mindre besparelser på Varde Bibliotek og på bibliotekets aktiviteter. Udvalget for Kultur og Fritid involveres i den konkrete udmøntning heraf.

Borgernær velfærd

Forligspartierne vil gerne give ro på skole- og dagtilbudsområdet efter nogle år, hvor der har været mange drøftelser og truffet en del beslutninger med betydning for hverdagen på området.

Det er velkendt, at der blandt forligspartierne ikke er enighed om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at opføre Frelloskolen. På den ene side giver det driftsmæssige besparelser og løser et stort renoveringsbehov på Brorsonskolen, men på den anden side lægger det også beslag på en betydelig del af anlægsbudgettet at bygge en ny skole. Partierne er dog enige om at konstatere, at der er et flertal i Byrådet herfor, hvorfor

forligspartierne accepterer at afsætte penge til byggeri af skolen. Partierne er endvidere enige om, at det er meget afgørende, at de afsatte midler til byggeriet holdes.

På dagtilbudsområdet er partierne enige om at sænke taksterne. Sænkningen af taksterne skal styrke opfattelsen af Varde Kommune som et attraktivt sted at være børnefamilie, og derved bidrage til at styrke kommunens bosætningsindsats, ligesom der afsættes ekstra midler til at højne kvaliteten i dagtilbuddet. Forligspartierne noterer sig endvidere, at det er sandsynligt, at der afsættes penge til området via finansloven, og forligspartierne anmoder Udvalget for Børn og Læring om nærmere at prioritere anvendelsen af de samlede midler.

Administrationen anmodes om nærmere at vurdere eksisterende uddannelsespuljer med henblik på at øge kompetenceniveauet i dagplejen ved hjælp af PAU-uddannelsen.

På skoleområdet agter forligspartierne at styrke ordblindeindsatsen, hvorfor der fra 2020 afsættes midler til opkvalificering af læsevejledere. Pengene anvendes i de distrikter, hvor behovene er størst. Tilskuddet til ordblindeefterskoler opretholdes.

Forligspartierne er enige om at øge antallet af pladser på det kommende demenscenter i Ølgod til 32 pladser. Samtidig med dette byggeri gennemføres den tidligere aftalte udvidelse på Lyngparken i Varde med otte pladser. Forligspartierne konstaterer desuden, at der på Udvalget for Social og Sundheds område er indkommet en del midler fra nationale puljer mv., ligesom der også er udsigt til yderligere midler via Finansloven. Disse midler forventes i betydelig grad at kunne imødekomme de ønsker, der har været om budgetudvidelser på udvalgets område. Herudover afsættes der 2 mio. kr. i alt i 2019 og 2020 til supervision til medarbejdere i ældreplejen, hvorefter det på baggrund af erfaringerne vurderes, om tilbuddet skal videreføres.

Forligspartierne er opmærksomme på, at der særligt på handicap- og psykiatriområdet er brug for en nøje styring af indsatsen og anmoder administrationen om at tilsikre dette og holde Udvalget for Social og Sundhed underrettet om den løbende udvikling.

Forligspartierne konstaterer, at rekruttering af læger til området er en betydelig udfordring, ikke mindst i Varde by. Forligspartierne anmoder derfor Udvalget for Social og Sundhed om i samarbejde med Region Syddanmark og læger i Varde by at sondere mulighederne for at etablere et sundhedshus. Forligspartierne anmoder endvidere Udvalget for Social og Sundhed om at følge lægedækningen i kommunen som helhed tæt.

Landdistrikter

Forligspartierne afsætter 14 mio. kr. over de fire år til (lands)byfornyelse, udarbejdelse og realisering af udviklingsplaner for landdistrikterne.

Forligspartierne ønsker en nærmere vurdering af, om der er brug for justeringer af niveauet for den kollektive trafik, herunder skoletrafik, hvorfor der afvikles et temamøde om emnet, når et nyt udbud er gennemført.

Der afsættes 2. mio. kr. i hvert overslagsår til opførelse af alment boligbyggeri, primært uden for Varde.

Der skal arbejdes hen imod en realisering af igangværende planer for fornyelse af Nørre Nebels bymidte.

Administration og ledelse

Forligspartierne konstaterer, at de administrative udgifter i Varde Kommune har været faldende de senere år, og at der med sidste års vedtagelse af budgettet for 2018 er udsigt til, at kommunens udgifter til administration kommer under landsgennemsnittet, ligesom de allerede er under gennemsnittet for Region Syddanmark. Det konstateres således, at der sidste år blev besluttet besparelser på ca. 7 mio. kr. i den kommunale administration.

De administrative udgifter dækker dog over en del afvigelser, idet de centrale funktioner ligger noget under landsgennemsnittet, hvorimod udgifterne på myndighedsområdet ligger noget over landsgennemsnittet, blandt andet fordi det tidligere byråd har ønsket at optimere indsatsen på det sociale område, på det tekniske område og i Jobcentret, blandt andet med det formål at opnå besparelser i udvalgene for Børn og Læring og Arbejdsmarkeds- og Integration.

Med baggrund i kommunens økonomiske råderum er forligspartierne imidlertid optaget af, at administrationen reduceres yderligere, hvorfor forligspartierne har besluttet at iværksætte reduktioner for i alt 6,4 mio. kr. ud over effektiviseringskravet, der omtales ovenfor og ud over de 7 mio. kr., som der allerede er truffet beslutning om. Udgifterne til administration vil herved blive reduceret med knap 15 mio. kr.

Forligspartierne er opmærksomme på, at reduktionerne kan betyde reduktioner i den oplevede service, og at der fra byråd og direktion skal være lidt mere varsomhed med at iværksætte store projekter, ligesom der er en grænse for, hvor mange anlægsprojekter, som organisationen kan lede frem til realisering.

Forligspartierne er af Direktionen blevet oplyst om, at der har været arbejdet på et projekt om gennemsigtighed i normeringen, og resultatet af dette projekt forventes fremlagt i løbet af efteråret.

Forligspartierne konstaterer endvidere, at der har været fokus på omfanget af decentral ledelse. Forligspartierne konstaterer dog samtidigt, at en kommune som Varde Kommune med sine store afstande vil have relativt mere decentral ledelse, ligesom Ledelseskommisionen i sin rapport også gør opmærksom på, at der er en øvre grænse for, hvor mange medarbejdere, som man kan være leder for. Forligspartierne anmoder dog Direktionen om at lave en kortlægning af mulighederne for at konvertere lederstillinger til ikke-lederstillinger, ligesom Direktionen skal lave en generel vurdering af mulighederne for at skabe en fladere struktur i den kommunale organisation.

Bygninger

Forligspartierne konstaterer, at der er brug for et fortsat fokus på ejendomsområdet. Forligspartierne vil derfor følge det videre arbejde med realisering af et fælles ejendomscenter tæt. Man vil herunder være opmærksom på, at et sådant center hviler på et decentralt afsæt.

I forbindelse med arbejdet med etablering af ejendomscentret er det også blevet synliggjort, at kommunens bygningsmasse kræver et styrket vedligehold. Forligspartierne tilføjer derfor over de fire år yderligere 4 mio. kr. til dette område ud over de midler, der også er tilført de tidligere år.

Der afsættes endvidere 6 mio. kr. til en renovering af Lunde-Kvong Skole i 2022. Forligspartierne anmoder dog administrationen om allerede nu at igangsætte forarbejdet til renoveringen med henblik på, at renoveringen kan fremskyndes, hvis der opstår mulighed eller akut behov herfor. Forligspartierne anmoder desuden Direktionen om at iværksætte en nøjere analyse af mulighederne for en renovering af BCV.

På grund af øgede pris- og lønstigninger og generelt forøgede omkostninger til bygge- og anlægsprojekter, har Byrådet afsat yderligere 2,5 mio. kr. til projektet ved Agerbæk Skole og yderligere 6,6 mio. kr. til færdiggørelse af Thyrasvej.

Arbejdsmarkedsområdet

De senere års mange omlægninger på arbejdsmarkedsområdet kræver en justering i indsatserne på Jobcentret. Forligspartierne anmoder Direktionen om at følge området tæt og give løbende information til Udvalget for Arbejdsmarked og Integration om udviklingen på området, så de økonomiske rammer for området kan blive opfyldt. Forligspartierne noterer, at de indarbejdede reduktioner primært er tilpasninger i forhold til et forventet mindreforbrug.

Aftalen om kommunernes økonomi

Forligspartierne er enige om, at administrationen kan lave nødvendige tilpasninger på drift og anlæg for at realisere aftalen mellem regeringen og KL, så længe dette sker for at fremme kommunens mulighed for at undgå sanktioner, og så længe der ikke herved sker ændringer, der er i strid med, hvad der er aftalt, hvad der skal igangsættes. Sådanne ændringer vil skulle godkendes af Byrådet forud for den endelige vedtagelse af budgettet.